

U s n e s e n í

Městský soud v Praze v trestní věci odsouzeného **Luboše Š.**, narozeného xxx v xxx, trvale bytem xxx, xxx, adresa pro doručování xxx, xxx, xxx, projednal v neveřejném zasedání konaném dne 5. dubna 2018, stížnost státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6, podanou proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 22. února 2018, sp zn. 41 T 16/2017 a rozhodl,

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu se stížnost zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením rozhodl Obvodní soud pro Prahu 6 tak, že podle § 344 odst. 3 tr. řádu nařídil výkon náhradního trestu odnětí svobody v trvání 350 dní, který byl odsouzenému Š. uložen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.4.2017, sp.zn. 41 T 16/2017, jenž nabyl právní moci dne 17.5.2017, pro případ, že by nebyl ve stanovené době vykonán peněžitý trest zahrnující 350 denních sazeb po 300 Kč (tj. celkem 105 000 Kč) a podle § 56 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku odsouzeného pro výkon trestu zařadil do věznice s ostrahou.

Rozhodnutí o nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody je odůvodněno tím, že odsouzený byl nejprve trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.4.2017, sp. zn. 41 T 16/2017, v právní moci dnem 17.5.2017, uznán vinným spácháním přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, za což mu byl uložen peněžitý trest zahrnující 350 denních sazeb po 300 Kč (tj. celkem 105 000 Kč). Pro případ, že by peněžitý trest ve stanovené době nebyl vykonán, stanovil obvodní soud podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku náhradní trest odnětí svobody v trvání 350 dní.

Odsouzený byl následně vyzván k zaplacení peněžitého trestu, kdy byl v této výzvě upozorněn i na možnost nařízení náhradního trestu odnětí svobody v případě, že by peněžitý trest nebyl zaplacen. Dne 20.6.2017 byla odsouzenému zaslána upomínka k zaplacení peněžitého trestu. Dne 3.8.2017 bylo telefonicky hovořeno s odsouzeným, který uvedl, že peněžitý trest zaplatit chce a zda by bylo možné se domluvit na splátkovém kalendáři. Ohledně domluvy splátkového kalendáře se však odsouzený s vymáhající úřednicí již nespojil, proto mu byla dne 25.8.2017 zaslána další upomínka. S ohledem na nezaplacení trestu bylo ve smyslu § 343 odst. 1 tr. řádu nařízeno jeho vymáhání, avšak ani přes uvedenou skutečnost nebylo na peněžitém trestu ke dni 21.2.2018 ničeho uhrazeno.

Již na základě listinných důkazů shromážděných ve spise obvodní soud vyhodnotil, že v daném případě není na místě uvažovat o využití alternativního institutu přeměny peněžitého trestu na

trest domácího vězení či trest obecně prospěšných prací dle § 69 odst. 2 tr. zákoníku, dle něhož soud může přeměnit peněžitý trest na tyto tresty, pokud pachatel ve stanovené lhůtě peněžitý trest nevykoná. V této souvislosti nalézací soud uvedl, že odsouzený Š. byl trestním příkazem Okresního soudu v Benešově ze dne 8.7.2014, sp. zn. 1 T 88/2014, v právní moci dnem 7.8.2014, uznán vinným z přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a byl mu uložen trest obecně prospěšných prací (dále též jen OPP) ve výměře 300 hodin, který však celý nevykonal a to přesto, že i v rámci výkonu tamního trestu byla vůči němu uplatněna maximální benevolence, kdy tamní soud po prvotním porušení povinností odsouzeného při výkonu trestu OPP ještě nepřistoupil k přeměně tohoto v nepodmíněný trest odnětí svobody, ale dne 14.7.2017 rozhodl o tom, že se trest obecně prospěšných prací ponechává v platnosti a nad odsouzeným stanovil dohled. Jak je patrné ze zpráv Probační a mediační služby (dále též jen PMS), ani tento postup nevedl u odsouzeného ke kýženému efektu, kdy odsouzený nejenže ani v další mu poskytnuté lhůtě uložený trest OPP nevykonal, resp. s jeho výkonem jakkoliv nepokročil, ale dokonce při spolupráci s PMS opakovaně účelově lhal o tom, že je na výkonu trestu s poskytovatelem prací domluven, a že jeho zbytek již začal vykonávat, ačkoliv ani jedno tvrzení nebylo pravdivé. Z výše uvedených důvodů navrhla tamní PMS dne 4.1.2018 tamnímu soudu, aby byl nevykonaný zbytek trestu OPP přeměněn v trest nepodmíněný, a tamní soud v této souvislosti již nařídil jednání. Z rejstříku trestů pak vyplynulo, že odsouzený nevykonal ani další trest OPP uložený mu ve výměře 180 hodin pravomocným trestním příkazem Okresního soudu v Příbrami ze dne 29.8.2017, sp. zn. 1T 131/2017, stejně tak nevykonal ani tímtéž rozhodnutím uložený peněžitý trest ve výměře 8.000 Kč.

Na základě výše uvedeného měl soud prvního stupně soud za to, že odsouzený s probační a mediační službou řádně nespolupracuje, uloženým trestům se účelově vyhýbá a není tedy na místě uvažovat o přeměně peněžitého trestu trest na alternativní trest domácího vězení či obecně prospěšných prací, při kterých je spolupráce s Probační a mediační službou naprosto klíčová.

Dále první soud podrobně rozvedl své právní úvahy ohledně toho, zda lze či nelze nařídít výkon náhradního trestu, aniž by byla – byť zjevně naprosto formálně - nejdříve využita jedna z alternativ podle § 69 odst. 2 tr. zákoníku. Obvodní soud zastává právní názor, že postup soudu dle ustanovení § 69 odst. 2 tr. zákoníku je fakultativní a na případy, kdy pachatel ve stanovené lhůtě nevykonal peněžitý trest, se předně vztahuje ustanovení o náhradním trestu odnětí svobody podle odstavce 1 a jeho nařízení postupem dle § 344 odst. 3 tr. řádu. První soud má dále za to, že na základě jazykového a logického výkladu, zákonodárce úpravou § 69 odst. 2 tr. zákoníku sledoval možnost, aby v odůvodněných výjimečných případech (jímž však posuzovaná věc zjevně není) mohl soud, např. nastal-li by u odsouzeného po právní moci rozhodnutí nikoliv nevýznamný propad v příjmech či naopak nárůst ve vydáních a současně odsouzený avizoval své přání, aby namísto původně uloženého trestu vykonal trest jiný, přistoupit k změně trestu v jiný, aktuálně vhodnější druh trestu (viz formulace „může jej soud přeměnit“), nikoliv, že by takovouto přeměnu zákonodárce požadoval u každého nezaplaceného peněžitého trestu (kdy v takovémto případě by se nabízela nikoliv formulace „může přeměnit“, ale „přemění“).

Nalézací soud tak má po přezkoumání dané věci za to, že jsou splněny všechny zákonné podmínky pro nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody, neboť odsouzený, přestože na něm byl peněžitý trest vymáhán, tento ve stanovené lhůtě neuhradil, přičemž soud v daném případě neshledal podmínky pro postup dle § 344 odst. 1 a 2 tr. řádu, ani pro postup dle § 342 odst. 1 tr. řádu. Obvodní soud proto rozhodl podle ustanovení § 344 odst. 3 tr. řádu o nařízení

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Trantinová.

náhradního trestu odnětí svobody v trvání 350 (třistapadesáti) dní z trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.4.2017, sp.zn. 41 T 16/2017, jenž nabyl právní moci dne 17.5.2017.

Podle § 56 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil nalézací soud pro výkon trestu odnětí svobody odsouzeného do věznice s ostrahou, když u tohoto nebyly shledány podmínky pro zařazení do přísnějšího typu věznice, tj. do věznice se zvýšenou ostrahou.

Proti tomuto usnesení podal stížnost státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6 a to ve prospěch odsouzeného. Stížnost odůvodnil tím, že oproti nalézacímu soudu neshledává splnění podmínek pro zvolený postup. Novelou tr. zákoníku č. 459/2011 Sb. došlo k povinnosti soudů vymáhat peněžitě tresty podle daňového řádu. Z napadeného usnesení není zřejmé, zda soud tuto svou zákonnou povinnost vůbec splnil, či se pokoušel plnit. Novelou tr. zákoníku č. 390/2012 Sb. navíc přibyla soudům povinnost přeměnit peněžitý trest na trest domácího vězení nebo na trest obecně prospěšných prací. Státní zástupce zastává názor, že současné době ustanovení § 69 odst. 2 tr. zákoníku nedává soudu možnost zvážit, zda nevykonaný peněžitý trest přemění na trest domácího vězení, trest obecně prospěšných prací nebo uloží náhradní trest. Naopak v současnosti je dána možnost volby toliko mezi trestem domácího vězení a trestem obecně prospěšných prací. Odborná veřejnost se naopak shoduje v tom, že současná úprava takovou možnost volby soudu nepřiznává. Podle § 69 odst. 3 tr. zákoníku pouze v případě, že v době přeměny peněžitě trestu na trest domácího vězení nebo trest obecně prospěšných prací nebude odsouzený žít řádným životem apod., se tento trest přemění na trest odnětí svobody původně uložený jako náhradní. Podle § 344 odst. 3 trestního řádu tak sice má soud učinit ihned, ale pouze pokud nepřipadá v úvahu upuštění od výkonu peněžitě trestu či přeměna v trest domácího vězení nebo v trest obecně prospěšných prací. To však v daném případě nebylo zjišťováno, resp. to nevyplývá z napadeného usnesení. Odůvodnění soudu, že v jiné trestní věci odsouzený trest obecně prospěšných prací dosud nevykonal, nemůže bez dalšího postačovat k závěru, že přeměna v trest obecně prospěšných prací není možná. Odůvodnění skutečností, které vedly soud k závěru, že nepřipadá v úvahu ani přeměna na trest domácího vězení, případně upuštění od výkonu peněžitě trestu, když zřejmě nebyl vymáhán, však napadené usnesení zcela postrádá.

Závěrem státní zástupce navrhl, aby stížnostní soud podle § 146 odst. 2 písm. c) trestního řádu postupem podle § 149 odst. 1 trestního řádu napadené usnesení zrušil.

Městský soud v Praze jako soud stížnostní přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které tomuto usnesení předcházelo, poté dospěl k závěru, že stížnost byla podána oprávněnou osobou, v zákonné třídenní lhůtě, avšak je nedůvodná.

Podle § 344 odst. 3 tr. řádu nebyl-li peněžitý trest zaplacen, nepřichází-li v úvahu postup podle odstavce 1 nebo 2 nebo § 342 odst. 1 a je-li zjevné, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, zejména nelze-li peněžitý trest uhradit z majetku zajištěného pro účely jeho výkonu, nařídí soud výkon náhradního trestu odnětí svobody nebo jeho poměrné části; přitom rozhodne o způsobu výkonu náhradního trestu.

Podle § 344 odst. 4 tr. řádu může odsouzený kdykoliv odvrátit výkon náhradního trestu nebo jeho poměrné části tím, že trest peněžitý nebo jeho poměrnou část zaplatí. O tom, jakou část náhradního trestu je třeba vykonat, rozhodne předseda senátu.

Stížnostní soud shledává správnou argumentaci soudu I. instance, že postup soudu dle ustanovení § 69 odst. 2 tr. zákoníku je fakultativní a na případy, kdy pachatel ve stanovené lhůtě nevykonal peněžitý trest, se předně vztahuje ustanovení o náhradním trestu odnětí svobody podle

odstavce 1 a jeho nařízení postupem dle § 344 odst. 3 tr. řádu. Soud však místo nařízení výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody *může* poskytnout odsouzenému další šanci spočívající v přeměně nezaplaceného peněžitého trestu nebo jeho zbytku v tresty nespojené s bezprostředním odnětím svobody, tzn. v trest domácího vězení nebo obecně prospěšných prací. V obou případech přeměny jde o reakci na nesplnění povinnosti odsouzeného ve stanovené lhůtě vykonat peněžitý trest.¹ Podstatné je, že nalézací soud uvážil využití alternativního institutu přeměny peněžitého trestu na trest domácího vězení či trest obecně prospěšných prací dle § 69 odst. 2 tr. zákoníku, dle něhož soud může přeměnit peněžitý trest na tyto tresty, avšak na podkladě skutečností uvedených v odůvodnění usnesení nalézacího soudu na č.l. o 1 až 2, možnost přeměny peněžitého trestu na trest domácího vězení či na trest obecně prospěšných prací neaplikoval. Závěry soudu prvního stupně v tomto směru jsou podrobně odůvodněné, přesvědčivé a stížnostní soud se s nimi ztotožnil a v podrobnostech na tyto odkazuje.

Nelze přisvědčit opodstatněnosti stížnostních námitek státního zástupce v tom smyslu, že peněžitý trest nebyl zřejmě vymáhán. Z obsahu spisu vyplývá, že odsouzený byl vyzván k zaplacení peněžitého trestu, kdy byl v této výzvě upozorněn i na možnost nařízení náhradního trestu odnětí svobody v případě, že by peněžitý trest nebyl zaplacen. Dne 20.6.2017 byla odsouzenému zaslána upomínka k zaplacení peněžitého trestu. Dne 3.8.2017 bylo telefonicky hovořeno s odsouzeným, který uvedl, že peněžitý trest zaplatit chce a zda by bylo možné se domluvit na splátkovém kalendáři. Ohledně domluvy splátkového kalendáře se však odsouzený s vymáhající úřednicí již nespojil, proto mu byla dne 25.8.2017 zaslána další upomínka. S ohledem na nezaplacení trestu bylo ve smyslu § 343 odst. 1 tr. řádu nařízeno jeho vymáhání, avšak ani přes uvedenou skutečnost nebylo na peněžitém trestu ke dni 21.2.2018 ničeho uhrazeno. Stížnostní soud uzavírá, že odsouzený jednoznačně peněžitý trest neuhradil, tento trest byl dále marně vymáhán a odsouzený s probační a mediační službou řádně nespolečně pracoval, uloženým trestům OPP se účelově vyhýbal a odsouzený tak nesplňoval předpoklady k přeměně peněžitého trestu na alternativní trest domácího vězení či obecně prospěšných prací, při kterých je spolupráce s Probační a mediační službou podstatnou náležitostí výkonu těchto trestů.

Prvoinstanční soud rozhodl správně tak, že podle § 344 odst. 3 tr. řádu nařídil výkon náhradního trestu odnětí svobody v trvání 350 dní, který byl odsouzenému Š. uložen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.4.2017, sp.zn. 41 T 16/2017, jenž nabyl právní moci dne 17.5.2017, pro případ, že by nebyl ve stanovené době vykonán peněžitý trest zahrnující 350 denních sazeb po 300 Kč (tj. celkem 105 000 Kč) a podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku odsouzeného pro výkon trestu správně zařadil do věznice s ostrahou.

Ze všech uvedených důvodů rozhodl stížnostní soud tak, jak výše uvedeno, tedy zamítnutím stížnosti státního zástupce, neboť rozhodnutí soudu I. instance shledal správným.

Poučení: Proti tomuto usnesení **není** řádný opravný prostředek přípustný.

¹ viz. komentář JUDr. Antonína Drašíka k ustanovení § 69 odst. 2 tr. zákoníku publikovaný v komentáři WK k tomuto paragrafu v programu ASPI

Praha 5. dubna 2018

Mgr. Petr Hovorka
předseda senátu